

[Zahle.]

møde for Højesteret. Derved vilde det blive muligt at opretholde den Samfølelse mellem Klient og Sagfører, som er af saa overordentlig stor Betydning. Samfølelsen gør nemlig, at mange Synspunkter kunde blive ført frem med større Indsigt og mere Indtrængenhed fra Sagførerens Side for Højesteret, end det er muligt, naar der kun er disse faa privilegerede Højesteretssagførere — jeg tænker paa saadanne Synspunkter som særlige Landbosynspunkter, sociale Synspunkter, lokale Synspunkter, religiøse Synspunkter og andet. Og jeg kan heller ikke tro, man kunde mene, at Folk ikke skulde have Forstaaelse nok til at vælge deres Sagfører; de skulde saamænd nok finde den bedst egnede Sagfører, naar der blot var tilstrækkelig mange at vælge imellem blandt dem, de kender. Det værste er paa en vis Maade, at Højesteretssagførerne kun er kendte i snævre Kredse udenfor Hovedstaden; dér er der desværre næsten ingen Mennesker, som paa anden Maade end gennem Slægtskab eller rent tilfældigt kender nogen Højesteretssagfører, endside kan føle nogen særlig Tilknnytning til ham eller have nogen særlig Tillid til ham.

En særlig Fordring stilles der til en Højesteretssagfører: at han skal have laudabilis til sin juridiske Attestats. Det er en ganske ejendommelig Fordring. Udenfor den juridiske Verden tror jeg næsten ikke, man har den Foreteelse, at det gøres til en Betingelse for at opnaa en Stilling, at man skal have første Karakter, laudabilis, til sin Embedseksamen. Det er en underlig Disharmoni i den moderne Udvikling. Alene paa Grundlag af sin Personlighed og den Værdi, den som Helhed har, kan man blive baade Professor, Minister, Biskop, Generaldirektør, Overlæge, Nationalbankdirektør, Gesandt, Ingeniør og alt muligt andet, ja, endogsaa komme frem helt uden Eksamen i mange Tilfælde. Men for at blive Højesteretssagfører skal man absolut ikke alene have juridisk Embedseksamen, men endogsaa have første Karakter.

Jeg har været udsat for mange Angreb i mit Liv, men faa har jeg mærket, som mellem Folk har gjort saa meget Indtryk som, da et Blad fortalte i nedsettende Hensigt, at jeg havde haud illaudabilis, det vil sige anden Karakter til Embedseksamen. Mange Mennesker kom til mig og sagde: Det vil De da ikke finde Dem i, De maa da forlange, at dette Blad dementerer en saa uforkammet Meddelelse. Jeg sagde: Vær bare rolig, det er nu meget over en Menneske-

alder siden, jeg tog min juridiske Eksamen, og havde jeg end den Gang faaet anden Karakter til min Eksamen, hvad skulde det saa dog betyde for min Personlighed nu? Har ikke det mellemliggende Tidsrum, og hvad jeg har udrettet i det, udslettet Virkningen af Eksamenskarakteren? Maatte jeg ikke være den samme Mand, hvad enten jeg havde første eller anden Karakter? Ja, men det er dog skammeligt, De har jo en rigtig god juridisk Eksamen, og saa staar der i den Avis. . . . Ja, sagde jeg, jeg er saamænd ganske lige glad, det kan ikke berøre mig. Men saa vrede maa de Mennesker have været, at de er gaaet til Bladet og har forlangt, at det skulde dementere Meddelelsen. Og det gjorde Bladet, man maatte meddele, at min Eksamen var i god Orden. Saa jeg hører altsaa til de lykkelige, som har første Karakter til Embedseksamen, men jeg betragter mig derfor ikke som en Bønne mere værd, end om jeg den 13. Januar 1890 havde faaet nogle Points under første Karakter; derfor vilde jeg ikke i nogen Henseende have betragtet mig som forskellig fra, hvad jeg nu er. At bedømme en Sagførers Værdi som Sagfører, efter at han er blevet en moden Mand, efter hans Eksamen, er ikke mere værd, end om man vilde bedømme en Købmands Værdi som Købmand efter Resultatet af hans Arbejde paa Handelsskolen i hans Ungdom, efter, om han dér havde faaet første eller anden Karakter.

Man maa desuden huske paa, at om en Student faar afsluttet sin Studietid med en første eller anden Karakter til Eksamen, kan bero paa mange Omstændigheder, som ikke har noget med hans aandelige Evner og Værdi som Menneske at gøre. Det kan være, at hans Forældre ikke har haft Raad til at understøtte ham i tilstrækkeligt Omfang, men at han har maattet tjene helt eller delvis til sit Underhold i sin Studietid og derfor ikke har kunnet overkomme at blive saa godt forberedt som den, hvis Forældre betaler alt for ham, saa han kan ofre hele sin Tid paa sine Studier. Det kan ogsaa være, at han i sin Tid har været grebet af andre, værdifulde Interesser; som har taget saa megen Tid, at han ikke er blevet saa godt forberedt som muligt til sin Eksamen.

Efter det, jeg har sagt om min Opfattelse af Spørgsmaalet om første og anden Karakter, støder jeg vel ingen for Brystet ved at sige, at en saa udmærket Mand som afdøde Finansminister Vilhelm Lassen havde anden Karakter til sin juridiske Eksamen. Skulde det paa nogen Maade komme ham til Last, da han skulde være Minister?